

Apărarea Națională

ORGAN SĂPTĂMÂNAL AL LIGII APĂRĂRII NAȚIONALE CRESTINE

Director:
Dr. DIONISIU BENEĂ
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Arad, strada Vicențiu Babeș No. 6.

Deviza noastră: „Hristos, Regele, Națiunea”.
„Vom lavi de-opotrivă în Jidanul parazitar și în Românul necinstit
și înstrăinat.”

Apare sub conducerea unui Comitet.
ABONAMENTUL PE UN AN:
Pentru plugari și muncitori ... Lei 160
Pentru intelectuali ... Lei 200
Pentru Institut și fabrici ... Lei 500

Făgădueli și înfăptuiri.

Pe corpul României întregite stau larg deschise două răni mari: Maramureșul, care ne-a dat pe descălecătorii lui Dragoș cu urmașii lor, colonizând și organizând ca stat partea dintre Carpați și Nistru; și țara Moților cari prin vigoarea lor etnică și mândria independenței, au menținut printr'un șir de revoluții rezistența dinamică a elementului românesc subjugat Ungurilor.

De astă-dată ne ocupăm de Moți, mai ales după noaua și recenta probă ce au dat în 1918, păstrând Clujul în mâna Românilor, de unde s'au organizat legiunile de Ardeleni pe tot cuprinsul vechiului Ardeal, și plătind devotamentul lor către nația desrobită cu arderea pe rug dela Beliş.

O altă probă, pătrunsă de simțul adânc autohton, au dat Moții când cu legiunile lor au asigurat libertatea adunării istorice dela Alba-Iulia, din 1 Decembrie 1918, spre a se proclama unirea pe veci și fără condiții cu țara mamă.

Desigur, că au pornit spre Cluj și Alba-Iulia în urma cuvântului oficial dat, că guvernarea României-Mari îl vor așeza din nou în toate drepturile la viață și avutul strămoșesc, de cari Ungurii sistematic l-au răpit, utilizând mai ales pe Jidani ca element disolvant și ucigător.

Dacă a fost o populație în România nou clădită care a suferit o grea și aspră decepție, aceștia sunt Moții.

Suferința lor a pornit din regimul Consiliului Dirigent și anume: prin sistemul permiselor de circulație și alimentație, oprind libera aprovizionare a Moților, împărțiți în 5 județe, s'a pricinuit înfometarea întregii regiuni moștești. Nu a fost de ajuns această greșală: ci s'a mai înlesnit și întoarcerea Jidanilor în comunele, din care Moții îi lsgoniseră prin revoluție, dându-le din nou pe mână — cum făcuseră Ungurii, — alcoolizarea populației autohtone și exploatarea pădurilor¹⁾ cari prin drept strămoșesc și făgăduelile din revoluție trebuia să între în imediata stăpânire a Moților.

Această odloasă și interesată purtare s'a urmat și la „băisaguri” (mine) cari în loc să între în stăpânirea Românilor, au fost restituite spre exploatare Nemților și Jidanilor, cum arată pilda dureroasă dela Brad, cea mai bogată mină de aur din Europa. La această sistematică înstrăinare a exploatarea minelor se mai adaugă și goana după pulberea de aur ce se găsea în posesiunea Moților bănuși fără temei, de ascundere și contrabandă

¹⁾ Asupra modului cum a operat Consiliul Dirigent în materie de păduri, întocmind o secție la resortul Agriculturii, (Bontescu-Misic) compusă exclusiv din Jidani, vom aduce detalii, cu acei prileji, când vom desvălui și alte cazuri de iudaizare în afacerile Consiliului Dirigent.

de I. C. Cătuneanu prof. univ.

Așa dar: înfometare, lipsire de păduri și pășuni, ruinarea minerilor români prin noul regim, și alcoolizarea populației moștești prin jidani ca sub regimul unguresc: iată rezultatul politicii Consiliului Dirigent.

Era firesc ca din această mizerie să țâșnească continue plângeri amare cari au ajuns până la urechile Regelui Ferdinand, desrobitorul de veșnică glorie. Sufletul mare al neuitatului Monarh nu putea rămâne nepăsător. Cu prilejul trecerii lui în 1919 prin Cluj și prin țara Moților, primit ca în basme pe unde se arăta, a făgăduit în fața sfetnicilor Tronului din București și din Sibiu, spre a le fixa definitiv politica lor în viitor, a făgăduit solemn, că pădurile și pășunile din munții Apuseni vor fi ale Moților.

Dar cuvintele regale nu au fost înfăptuit de nici unul din partidele politice cari s'au perindat la putere din 1919 până astăzi.

Primul care le-a nesocotit a fost Consiliul dirigent, prin elaborarea legii agrare, care nu prevedea nici măcar crearea de păduri comunale prin expropriere, necum recunoașterea drepturilor *ab antiquo* ale Moților.

Ba din potrivă, s'a continuat sistemul de înfometare, până când l'a făcut milă de Moți M. S. Reginei Maria și a inițiat cunoscuta acțiune de ajutorare.

Guvernul Averescu—Goga a făgăduit solemn la Cluj în 1920, că le va face dreptate.

Din promisiunile cu belșug aruncate s'au executat numai suprimarea permiselor de circulație și alimentare: iar prin legea de expropriere, din 1921 s'a prevăzut crearea de păduri și pășuni comunale sub presunțile cător-va parlamentari ardeleni. Insuficiența legiferării era evidentă, fiindcă menaja la expropriere, în paguba statului, pe marii proprietari și scutea industriile forestiere străine, adică jidănești: iar despre executarea integrală a cuvântului regal, nu se coprindea nici o dispoziție în lege.

Acest fapt a provocat protestul Moților în Cameră prin glasul luptătorului Amos Frâncu. Dovada de vitejie a guvernului Averescu, mai avea să se completeze și cu afacerea ticlucă împreună cu grupul Constantinescu din partidul liberal, afacere cunoscută sub numele „mina celor 12 apostoli” din Brad, scoasă de sub lichidare, deși era germano-jidovească rămânând sub vechea conducere străină²⁾ și dată pe mâna societății „Mica” din ale cărei acțiuni s'au intrupat frunțași averescani și liberali.

²⁾ Directorul actual, optosisit de averescani fusese în timpul ocupației germane la comandatura din București. Iată morala frunțașilor noștri politici!

(Va urma.)

Stabilizarea.

Săptămâna trecută, în sesiunea extraordinară a Parlamentului, s'au votat câteva legi pentru pregătirea guvernului de a încheia un împrumut extern, pentru autorizarea Băncii Naționale de a emite bilete de bancă peste limita de până acum, și pentru ratificarea cătorva convențiuni relative la rentele românești aflate în străinătate. Stabilizarea s'a amânat până la „toamnă”, rămânând țara și mai departe în aceea nesiguranță economică, în care ne sbatem îndeosebi, de când s'a hotărât principiul stabilizarea și s'au început tratativele pentru contractarea împrumutului.

Intre cauzele crizei economice, în care ne aflăm — și afirmarea căreia nu necesită nici-o repetiție, — un prim loc îl ocupă lipsa unei monede stabile românești, în contactul cu străinătatea. Prin stabilizare se înlătură acest inconvenient, dar se ajută, implicit, și înlăturarea altor neajunsuri, cari apasă asupra vieții noastre economice.

Folosul stabilizării este deci în primul rând introducerea monetei — aur, cu un curs fix (cu fluctuații foarte neînsemnate, cari vor fi inevitabile și după stabilizare) — față de monetele — aur străine. În raporturile economice cu străinătatea nu se vor mai putea produce atâtea pierderi în sarcina noastră, din diferențele de curs ale leului, și vor înceta marile variații ale prețurilor pe piața internă, cari erau o urmare a acestora.

Un al doilea folos îl va aduce stabilizarea, prin împrumutul extern și înmulțirea biletelor de bancă până la nevoile reale, cari vor pune noi mijloace la dispoziția economiei noastre naționale.

Aceste foloase nu se vor ivi însă în mod automat. Pentru realizarea lor, se va cere, după decretarea stabilizării, o înțeleaptă și desinteresată politică financiară din partea guvernului. Tocmai de aceea teama noastră este, că stabilizarea nu va folosi țării în măsura, în care ar trebui și ar putea să folosească.

În ceea ce privește consecința stabilității leului, formarea unor prețuri, variația cărora nu va mai fi provocată de schimbarea, de pe o zi pe alta, a cursului leului, va fi un mare pas spre trecerea la normal. Atât numai nu va fi însă de ajuns. În legătură cu aceasta, politica guvernului va trebui să tindă a normaliza, cât mai repede, raporturile dintre prețurile diferitelor mărfuri, știut fiind, că prețul multora a

trecut cu foarte mult peste mediu de scumpete, obținută față de prețurile de înainte de războiu. Precederea energetică și la timp se impune, pentru a se evita avantajarea unor factori de producție față de ceilalți pentru viitor evoluția lentă și liberă, nefiind suficientă în acest scop.

O sarcină și mai grea — grea, având în vedere moravurile noastre politicianiste, — așteaptă pe conducătorii Statului, în ceea ce privește repartizarea creditelor obținute prin împrumut și a plusului de numerar, provenit din înmulțirea biletelor Băncii Naționale.

Dacă se va practica sistemul de până acum, și se vor prefera întreprinderile jidovești și creațiunile politicianiste, parazitare, în detrimentul elementelor românești, adevărat producătoare, n'am făcut nimic. Se va perpetua aceeaș stare de inferioritate a Românilor în care ne găsim. Vom fi pierdut un nou prilej de a repara greșelile comise dela Unire încoace, prilej care nu peste mult ni se va oferi din nou. Cu deosebire țărănimii va trebui să i să vină în ajutor, care este cea mai exploatată jertfă a cămătărismului de azi.

Cum însă împrumutătorii Statului Român, au impus condiții foarte oneroase, înainte chiar de a fi oferit ceva, nu ne-ar mira, ca și în aceasta privință să aibă ceva de zis. Și atunci frică ne este că guvernarea noastră nu se vor opri pe scara concesiunilor, în cari și așa s'au coborât prea adânc.

În sfârșit, deodată cu stabilizarea, pentru desăvârșirea efectelor ei, va trebui să se reglementeze și chestiunea dobânzilor, fixându-se un procent, peste care să se denege concursul justiției și să se impună chiar penalități în caz de abateri. Dacă până la stabilizare, capitalul bănesc fiind expus la continuă depreciere, erau explicabile dobânzile mai urcate, nimic nu le poate justifica în viitor, după ce se va fi produs, și în fapt și legal, stabilitatea monetei noastre. Ar fi cea mai mare greșală a lăsa să se permanentizeze actuala stare de lucruri, ceace, dat fiind, că toate forțele producătoare ale țării se găesc angajate cu grele împrumuturi la bănci, ușor s'ar putea întâmpla fără o intervenție în timp oportun din partea Statului.

Aceasta este părerea noastră despre stabilizare. Se va face de către actualul guvern sau de către altul, ea va trebui să profite Românilor neîndreptățiți și sărăciți, în mod vinovat, până acum în țara lui!

Dr. George Rusu

Uzinele de fer „Reșița” s'au urcat sau cel puțin s'a hotărât urcarea capitalului dela 75.000.000 Lei la 1.125.000.000 milioane.

Ce dovedește mai bine criza financiară din țară decât faptul că această societate a fost silită să cerșească mai zilele trecute bani împrumut și abia a căpătat dela creditul industrial 2 milioane.

Câți Români își mai aduc aminte de ziua de 3 August, ziua în care trupele noastre au intrat victorioase și într-o flintă foarte impunătoare în orașul Budapesta, capitala dușmanilor milenari, scăpându-i pe ei și întreaga Europă de clima bolșevismului și zdrobind pentru totdeauna trufia vecinilor noștri?

Oare a fost lăsat cinstit ca deputații să primească diurne pe 15 zile, adică 15.000 Lei, cu toate că nu au ținut ședințele decât 3 zile? Tot atunci au mai ridicat și salariul pe lunile de vară — vacanță — Iulie, August și Septembrie.

Ce risipă Dne! Dzeule! și pentru așa ceva se găsec bani.

În Ungaria a murit grof Vigyázó Francisc și și-a lăsat întreaga avere a lui, care ajunge miliarde de lei, Academiei maghiare, adică pentru scopuri culturale-filantropice.

Câtă deosebire între patriotismul lui grof Vigyázó și între a lui Marghiloman, Constantinescu-Porcu și Brătianu!

După știrea despre sârbul, pe care l'a bătut norocul și despre care am scris în un No. trecut, celim acum că în California a decedat un român: Oprea din com. Turcheș și a rămas după el o moștenire fantastică de peste 56.000.000.000 miliarde Lei.

Fericiții moștenitori însă din cauza taxelor de moștenire care se urcă la 20 miliarde nu pot ajunge la avere decât prin intervenția și girul statului.

„Ce noroc are alt fel de om”!

În portul Tahsma America au explodată 12 tone de pulbere, încărcate pe un vapor, explozia extrem de violentă a cutremurat întreg orașul, toate geamurile au fost sfărâmate.

După câteva zile mai răcoroase cu puțină ploaie au început iară căldurile, cari vin din America unde și acum au murit zeci de persoane din cauza lor.

Submarinul italian „f 14” s'a ciocnit cu un distrugător și s'a scufundat. Când a fost scos la suprafață întreg echipajul compus din 31 persoane era mort.

Groznică nenorocire!

Gömbös marele antisemit ungar a fost numit secretar de stat și din cauza aceasta Appony nu vrea să mai reprezinte Ungaria la Liga Națiunilor. Și faptul acesta dovedește că Liga Națiunilor este jldovească.

Se zice că în Franța au sosit 10.000 de combatanți englezi în frunte cu prințul Gallilor și amiralul Jellicoe, cari cercetează fostul front de luptă în marele războiu.

Nu demult a fost prins la Constanța un ucenic, care făcea dragoste cu o găină, acum s'a aflat un alt derbedei, care se avea bine cu o oale. Lucruri de necrezut și totuși adevărate!

Iată unde duce viața socială demoralizată și pornografiile.

Din multe părți ale țării vin știri despre diferite incendii. Ard păduri, recolă fabrici etc.

Pagube și iar pagube, prin care crește mizeria națională.

Prăvălie românească!!

Toată lumea e convinsă că a cumpărat cu preț redus mărfa de textil, bumbac și misir. Rog sprijinul onor. public DIMITRIE PLAVU Șiria colț cu piața.

Serviciul Tehnic al Județului Arad.
No. 2218 din 28 Iulie 1928.

Publicațiune.

Se publică licitațiune pe ziua de 3 Septembrie 1928 ora 11 dimineața la Prefectura Județului Arad, pentru construirea supraconstrucției din beton armat a podului No. 139 de pe șos. jud. Micălaça-Vârfurile km. 110.6 110.7 în comuna Aciuva peste valea Techeșele, cu deschiderea de 7.50 m.

Condițiunile de licitațiune și proiectul se pot vedea la Serviciul de Poduri și Șosele Arad între orele oficioase.

Licitațiunea se va ține în conformitate cu dispozițiunile legii contab. publice art. 72-83 în locul Prefecturii Județului Arad.

Arad, la 28 Iulie 1928

Prefectura Jud. Arad.

Prefectura Județului Arad

Serviciul Financiar și Economic

No. 25852

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință publică, că în ziua de 1 Sept. a. c. oarele 10 a.m. Se va ține în localul Serviciului Financiar și Economic dela Prefectura Județului Arad, licitațiune publică cu oferte închise în conformitate cu art. 72 și următorii din legea contabilității publice pentru furnizarea altor 15 pereche ghetete necesare oamenilor de serviciul dela Prefectura Jud. Arad.

Caetul de sarcini a poato vedea în biroul Serviciului Financiar și economic în zile oficioase între oarele 11-13 din zi.

Amatorul vor depune odată cu înaintarea ofertei și o garanță de 10% din suma oferită.

p. Prefect Șeful serviciului.
Dr. Lazar Indescifrabil.

LA MIELUL ALB

se numește noul
Restaurant deschis în
Arad, Calea Aurel Vlaicu
No. 104-106.

Aranjament modern, camere curate, igienice.
Se servesc în tot timpul mâncări calde și reci.
Cel mai ieftin vipt de casă.
Se poate duce și în afară de restaurant.

Se primesc abonamente lunar și menuuri zilnic cu reduceri mari de preț pentru funcționari și familii.

Beuturile cele mai bune și totdeauna proaspete se găsec aici.
PROPRIETAR ROMÂN-CREȘTIN!

Abonați, cetiți și
răspândiți ziarul L. A. N. C
„Apărarea Națională”

Serviciul Tehnic al Județului Arad.
No. 2220 | 1928.

Publicațiune de licitație.

Se publică licitațiune publică pe ziua de 3 Septembrie 1928 ora 11 dimineața la Prefectura Județului Arad pentru construirea de nou a culeelor podului No. 25 de pe șos. jud. Șebiş Dezna—Moneasa klm. 11. 8.—11.9 cu deschiderea de 2000 m. din zid de piatră sau din beton. (Supraconstrucția de fer a fost cumpărat din partea Prefecturii).

Condițiunile de licitațiune și proiect se pot vedea la Serviciul de Poduri și Șosele Arad între orele oficioase.

Licitațiunea se va ținea în conformitate cu dispozițiunile legii contabilități publice art 72—83 în localul Județului Arad.

Arad, la 28 Iulie 1928.

Pefectura Județului Arad.

Serviciul Tehnic al Județului Arad.

No. 2219 | 1928.

Publicațiune de licitație.

Se publică licitațiune publică pe ziua de 3 Septembrie 1928 ora 11 dimineața la Prefectura Județului Arad pentru construirea de nou din beton armat a podului No. 11 de pe șos. jud. Seleuș Cermel—Talpoș klm. 19.9 20.0 cu deschiderea de 9.00 m.

Condițiunile și proiectul se pot vedea la Serviciul de Poduri și Șosele Arad între orele oficioase.

Licitațiunea se va ține în conformitate cu dispozițiunile legii contabilități publice art. 72—83 în localul Prefecturii Județului Arad.

Arad la 28 Iulie 1928.

Prefectura jud. Arad.

Serviciul Tehnic al Județului Arad.

No. 2173 | 1928.

Publicațiune de licitație.

Se publică licitațiune publică pe ziua de 31. Augst a. c. la ora 11. a. m. la Prefectura Județului Arad, pentru lucrările de construirea podului No 15 peste Crișul-Alb de pe șos. jud. Zimand—Sătmăr — Chereluș — Sinteia klm. 25 1.—252.

Construirea podului s'a preliminar din lemn de stejar cu grinzii principale din fier în valoare de Lei 990.000

Condițiunile de licitație se pot vedea la Serviciul Tehnic al Județului Arad între orele oficioase.

Licitațiunea se va ține în conformitate cu dispozițiunile legii contabilități publice art 72—83 în localul Prefecturii Județului Arad.

Serv. Tehnic al Jud. Arad.

Nicăiri nu se poate cumpăra mărfa de textile, bumbac, misir și mărunțișuri mai ieftin și calitate mai bună decât la

MATEI GOGOLAK
Șiria

Domn vād. de 44 ani bine situat, dorește căsătorie o română fără copii.
Adresa post restant No. 4 Șiria jud. Arad și la Adziarului.

Serviciul Tehnic al Jud. Arad.
ad. No. 2155 | 928.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință publică că în ziua de 21 August 1928 orele 12 a. m. se va ține în localul Prefecturii județului Arad licitațiune publică, cu oferte închise, în conformitate cu legea contabilității publice art. 72—83 pentru darea în antepriază a lucrărilor de refacerea trotuarului de lemn la ambele părți a podului metalic No. 1 de pe șos. jud. Șebiş peste valea Monesei. Valoarea lucrării este de Lei 18.500.

Proiectul și condițiunile de licitație se pot vedea în biroul serviciului tehnic al jud. în zilele de lucru între orele 11-13 din zi.

Garanția provizorică va fi cea legală la licitație se va prezenta numai recepisa Adm. Fin. din loc și poate fi numai efecte de stat sau numerar.

Arad la 30 Iulie 1928.
Serviciul Tehnic al jud. Arad

Serviciul Tehnic al Jud. Arad.
No. 2194 | 1928 30 Iulie 1928

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință publică că în ziua de 21 August 1928 orele 10 a. m. se va ține în localul Prefecturii județului Arad licitațiune publică, cu oferte închise, în conformitate cu legea contabilității publice art 72—83 pentru darea în antepriază a lucrărilor de reconstruirea podului din beton armat No. 155 dela Km. 115. 800 de pe șos. jud. Micălaça-Vârfurile în com. Aciuva valoarea lucrării după deviz este de Lei 61.000.

Proiectul, caetul de sarcini și condițiunile de lucrări se pot vedea în biroul Serviciului Tehnic al județului în zilele oficioase între orele 11-12 din zi.

Garanția provizorică va fi cea legală. La licitație se va prezenta numai recepisa Adm. Fin. din loc despre depunerea de efecte de stat sau numerar.

Serviciul Tehnic al jud. Arad

CREMA DE FAȚĂ
„MARGIT”
De vânzare pretutindeni

